
Prilog I.

DOPRINOS JUNCKEROVE KOMISIJE POSTIZANJU
CILJEVA ODRŽIVOG RAZVOJA

Doprinos Junckerove Komisije postizanju ciljeva održivog razvoja

U Programu održivog razvoja do 2030. koji su donijeli Ujedinjeni narodi 25. rujna 2015. utvrđen je opći okvir za postizanje održivog razvoja do 2030. Okvir sadržava 17 ambicioznih ciljeva održivog razvoja i 169 povezanih specifičnih ciljeva za države i dionike.

EU je bio ključan u oblikovanju Programa Ujedinjenih naroda za održivi razvoj do 2030. te se zajedno s državama članicama obvezao da će prednjačiti u njegovoj provedbi; unutar EU-a i u drugim državama podrškom provedbe u okviru svojih vanjskih politika, a posebno u onima s najvećim potrebama.

Najvažniji aspekti održivog razvoja prisutni su u svih deset prioriteta Junckerove Komisije: zapošljavanje, rast i ulaganja (prvi prioritet); jedinstveno digitalno tržište (drugi prioritet); sigurnija, pristupačnija i održivija energija (treći prioritet); bolje povezano i pravednije unutarnje tržište (četvrti prioritet); bolje povezana i pravednija ekonomska i monetarna unija (peti prioritet); otvorena i poštena trgovina (šesti prioritet); pravosuđe i temeljna prava (sedmi prioritet); migracije (osmi prioritet); jačanje uloge EU-a u svijetu (deveti prioritet); Unija demokratskih promjena (deseti prioritet).

Od početka svojeg mandata u studenome 2014. Junckerova je Komisija instrumentima za bolju regulativu uključivala održivi razvoj u ključne međusektorske programe, sektorske politike i inicijative. Sve Komisijine procjene učinaka koje prethode zakonodavnim prijedlozima uključuju analizu socijalnih, okolišnih i gospodarskih učinaka kako bi se na odgovarajući način razmotrila i uzela u obzir pitanja održivog razvoja. Nadalje, svi nedavni trgovinski sporazumi EU-a uključuju poglavlje o održivom razvoju radi promicanja održivog rasta i razvoja te posla dostojnog čovjeka za sve.

Junckerova Komisija postavila je temelje za politike sljedeće generacije kojima će se stvarati održiva europska budućnost – od Europskog stupa socijalnih

prava i Europskog konsenzusa o razvoju, globalne strategije za vanjsku i sigurnosnu politiku do strategije „Trgovina za sve” koja je utemeljena na vrijednostima, Strateškog angažmana za rodnu ravnopravnost i Europskog prostora obrazovanja; od paketa za kružno gospodarstvo, paketa za mobilnost i čistu energiju do strategije plavog rasta; od Plana ulaganja za Europu i Akcijskog plana o održivom financiranju do Plana EU-a za gradove i Akcijskog plana za prirodu, da samo spomenemo neke. Komisija je predložila i jačanje veze između financiranja EU-a i vladavine prava, ocjenjivanje svih aktivnosti istraživanja i inovacija koje sufinancira EU u pogledu njihova učinka na okoliš i socijalnih učinaka te donošenje ambicioznijih ciljeva u pogledu rashoda povezanih s klimom u sljedećem proračunu EU-a. Komisija je nedavno predstavila dugoročnu europsku stratešku viziju prosperitetnog, modernog, konkurentnog i klimatski neutralnoga gospodarstva do 2050., kojom se postavljaju temelji za strukturni pomak europskog gospodarstva, potiču se rast i razvoj te se istodobno postiže klimatska neutralnost. Za to će biti potrebna revolucionarna rješenja i ulaganje u istraživanje i inovacije.

U ovom se dokumentu daje pregled doprinosa Junckerove Komisije Programu Ujedinjenih naroda za održivi razvoj do 2030. tako da se prvo opisuju glavne političke inicijative te se nakon toga navodi popis različitih mjera koje su poduzete za postizanje svakog od ciljeva održivog razvoja.

Iako je u ovom Prilogu naglasak stavljen na inicijative Junckerove Komisije, podrazumijeva se da su i mnoge druge politike EU-a koje su bile na snazi prije ove Komisije pridonijele ostvarenju ciljeva održivog razvoja. Povelja EU-a o temeljnim pravima, strategija EU-a o biološkoj raznolikosti do 2020., paket za čisti zrak, nastavak provedbe strategije društveno odgovornog poslovanja, europska kartica zdravstvenog osiguranja, pravila o održivoj uporabi pesticida i pravila EU-a o duhanskim proizvodima tek su neki od primjera.

Glavne političke inicijative

Europski stup socijalnih prava

Europski stup socijalnih prava iz studenoga 2017. sastoji se od 20 načela koja su izravno usmjerena na poticanje uzlazne konvergencije za ostvarenje boljih uvjeta rada i života u Europi. Pomaže u suzbijanju siromaštva u svim njegovim dimenzijama te osiguravanju poštenih, primjerenih i održivih sustava socijalne skrbi. Njime se podržavaju jednake mogućnosti i pristup tržištu rada, uključujući rodnu ravnopravnost i pravedne radne uvjete te se promiče socijalna uključenost i zaštita. U okviru Europskog stupa socijalnih prava izrađuje se pregled socijalnih pokazatelja, koji zajedno s ostalim instrumentima pridonosi praćenju.

Provedba načela i prava utvrđenih europskim stupom socijalnih prava značajno će pridonijeti održivoj Europi jer će se time aktivno podupirati sigurno zaposlenje i pravedne plaće koje osiguravaju pristojan životni standard te građanima pomoći u stjecanju vještina potrebnih za 21. stoljeće kako bi dobili pristup kvalitetnim radnim mjestima, čime će se istodobno smanjiti i posljedice demografskog starenja na tržište rada i sustave socijalne zaštite. Uz potporu konkurentnosti i inovacijama Europski stup socijalnih prava promicat će socijalnu pravednost, jednake mogućnosti, socijalni dijalog i pristup kvalitetnim uslugama skrbi, uključujući pristupačnu i kvalitetnu zdravstvenu skrb za sve, skrb za djecu i dugotrajnu skrb, pomoć za stanovanje i druge ključne usluge.

Mjere EU-a za rodnu ravnopravnost

Komisija je 2015. donijela Strateški angažman za rodnu ravnopravnost za razdoblje 2016.–2019.. To je okvir kontinuiranog djelovanja Komisije u području promicanja rodne ravnopravnosti i osnaživanja žena. **Europskim stupom socijalnih prava** potvrđena je predanost EU-a osiguranju jednakog postupanja i jednakih mogućnosti za muškarce i žene u svim područjima. Komisija je 2017. predložila sveobuhvatan **paket mjera o ravnoteži između poslovnog i privatnog života** koji sadržava zakonodavne mjere i mjere politike kojima se potiče veće sudjelovanje žena na tržištu rada.

Akcijski plan EU-a za rodnu ravnopravnost 2016.–2020. EU-ov je okvir za promicanje rodne ravnopravnosti i osnaživanja žena i djevojčica u našim vanjskim odnosima s trećim zemljama te u međunarodnim forumima i programima. EU je svoj akcijski plan za rodnu ravnopravnost aktivirao u okviru revidirane Europske politike susjedstva i svoje razvojne politike.

Strategija EU-a za mlade

Komisija je u svibnju 2018. predstavila ideje o „uključivanju, povezivanju i osnaživanju mladih” za novu strategiju EU-a za mlade koju je u studenome 2018. podržalo Vijeće. Cilj je tog novog okvira za suradnju u području mladih u razdoblju 2019.–2027. mladima približiti EU te im pomoći u rješavanju pitanja koja su im važna. Nova strategija EU-a za mlade usmjerena je na poticanje sudjelovanja mladih u građanskom i demokratskom životu (uključivanje); povezivanje mladih diljem EU-a i izvan njega radi promicanja volontiranja, prilika za učenje u inozemstvu, solidarnosti i međukulturnog razumijevanja (povezivanje); te podupiranje osnaživanja mladih poticanjem inovacija u radu s mladima te kvalitete i priznavanja tog rada (osnaživanje). Predloženi instrumenti za postizanje ciljeva strategije uključuju obnovljeni dijalog s mladima, korištenje planova nacionalnih aktivnosti, kao i plan rada Vijeća za mlade za razdoblje 2019.–2020.

Komisija pomaže europskim zemljama i da povećaju zapošljavanje mladih. Svake godine više od 3,5 milijuna mladih registriranih u Garanciji za mlade dobije ponudu za posao, priliku za daljnje obrazovanje, pripravništvo ili naukovanje.

Povezivanje financiranja EU-a i poštovanja vladavine prava

Komisijin prijedlog za sljedeći višegodišnji europski proračun za razdoblje 2021.-2027. proračun je temeljen na načelima prosperiteta, održivosti, solidarnosti i sigurnosti.

Prijedlog uključuje novi mehanizam za jačanje veze između financiranja EU-a i vladavine prava. Opći nedostaci u području vladavine prava u državi članici imaju ozbiljne posljedice za dobro financijsko upravljanje i učinkovito financiranje sredstvima EU-a. To nije mehanizam za sankcioniranje; riječ je o proračunskom instrumentu kojim se omogućuje zaštita proračuna EU-a i osiguravanje dobrog financijskog upravljanja uz promicanje vladavine prava.

Plan ulaganja za Europu / Junckerov plan

Nakon svjetske gospodarske i financijske krize EU je imao problema zbog niskih razina ulaganja. „Planom ulaganja za Europu”, tzv. „Junckerovim planom”, nastoje se ukloniti prepreke ulaganjima, osigurati vidljivost i tehnička pomoć za investicijske projekte te pametnije iskoristiti financijska sredstva.

U srpnju 2018. Europski fond za strateška ulaganja u okviru Junckerova plana postigao je svoj početni cilj ulaganja u iznosu od 315 milijardi EUR te je od 2015. do prosinca 2018. mobilizirano 371 milijardi EUR dodatnih ulaganja diljem EU-a. Njegovo je postojanje podržalo više od 750 000 radnih mjesta. Taj bi broj do 2020. trebao porasti na 1,4 milijuna. Više od 850 000 malih i srednjih poduzeća ima koristi od boljeg pristupa financiranju. Najmanje 40 % financiranja Europskog fonda za strateška ulaganja u okviru dijela za infrastrukturu i inovacije podupire komponente projekta koje doprinose borbi protiv klimatskih promjena u skladu s Pariškim sporazumom o klimatskim promjenama.

Obzor 2020. – program EU-a za istraživanja i inovacije

„Obzor 2020.” najveći je program na svijetu kojim se promiče suradnja u području znanosti, tehnologije i inovacija u EU-u i izvan njega.

Tijekom sedam godina (2014.–2020.) za aktualni Okvirni program za istraživanje i inovacije „Obzor 2020.” raspoloživo je gotovo 77 milijardi EUR, uz privatna i nacionalna javna ulaganja koja će taj novac privući. Više od 60 % tih sredstava ulaže se u održivi razvoj. Još veći proračun predložen je za program koji će ga naslijediti – „Obzor Europa”.

Cilj je programa „Obzor 2020.” ostvariti pametan, održiv i uključiv gospodarski rast. Njime se nastoji osigurati da se u EU-u stvara vrhunska znanost i tehnologija, što pogoduje gospodarstvu, društvu i okolišu, uklanjanje prepreka inovacijama i olakšavanje suradnje javnog i privatnog sektora u postizanju rješenja za velike izazove s kojima se suočava naše društvo.

Financiranje održivog rasta

Budući da se naš planet sve više suočava s nepredvidivim posljedicama klimatskih promjena i iscrpljivanja resursa, nužne su hitne mjere za prilagodbu održivijem modelu. Prema procjenama, za postizanje ciljeva EU-a za 2030. koji su dogovoreni u Parizu, uključujući smanjenje emisija stakleničkih plinova za 40 %, potrebno je oko 180 milijardi EUR dodatnih ulaganja godišnje.

Stoga je Komisija u ožujku 2018. donijela akcijski plan o održivom financiranju kako bi ojačala njegovu ulogu u promicanju uspješnog gospodarstva koje istodobno ostvaruje i ekološke i socijalne ciljeve. EU time omogućuje financijskom sektoru da se snažno angažira u pogledu ostvarenja ciljeva održivog razvoja.

#Održivo financiranje EU-a

Aksijski plan za kružno gospodarstvo

U kružnom gospodarstvu vrijednost proizvoda, materijala i resursa zadržava se u gospodarstvu što je dulje moguće, a stvaranje otpada svodi se na najmanju moguću mjeru (npr. rasipanje hrane, plastika, morski otpad). Šire koristi kružnog gospodarstva uključuju stvaranje novih konkurentskih prednosti i smanjenje potrebe za oskudnim resursima, potrošnjom energije i emisijama ugljikova dioksida.

Mjere koje je Komisija poduzela od donošenja Akcijskog plana za kružno gospodarstvo u 2015. podržavaju kružno gospodarstvo u svakoj fazi vrijednosnog lanca. Svojim paketom o kružnom gospodarstvu EU gospodarskim subjektima i društvu daje jasne smjernice za budućnost. Mjerama na razini EU-a mogu se potaknuti ulaganja, stvoriti jednaki tržišni uvjeti i ukloniti prepreke na jedinstvenom tržištu.

Čist planet za sve – dugoročna vizija za prosperitetno, moderno, konkurentno i klimatski neutralno gospodarstvo do 2050.

Dugoročna vizija o uspješnom, modernom, konkurentnom i klimatski neutralnom gospodarstvu do 2050. koju je Komisija donijela u studenome 2018. pokazuje kako Europa može biti predvodnik u ostvarenju klimatske neutralnosti modernizacijom energetskog sustava, ulaganjem u realistična tehnološka rješenja, osnaživanjem građana i usklađivanjem djelovanja u ključnim područjima kao što su industrijska politika, financije, kružno gospodarstvo i istraživanje, istovremeno osiguravajući socijalnu pravednost i potporu pravednoj tranziciji. Uz potpunu usklađenost s ciljevima održivog razvoja, u njoj je naveden i niz strateških elemenata za prijelaz na klimatski neutralan EU.

Svrha je dugoročne vizije odrediti smjer klimatske politike EU-a i otvoriti temeljitu raspravu o tome kako bi se EU trebao pripremiti za razdoblje do 2050. s ciljem da do 2020. dostavi ambicioznu dugoročnu strategiju EU-a Okvirnoj konvenciji UN-a o promjeni klime do 2020.

Pariški sporazum o klimatskim promjenama – Paket Čista energija za sve Europljane

Europa je odigrala ključnu ulogu u sklapanju prvog univerzalnog, pravno obvezujućeg klimatskog sporazuma u Parizu kojim se utvrđuje globalni akcijski plan za borbu protiv klimatskih promjena. EU je pristao do 2030. smanjiti emisije stakleničkih plinova za najmanje 40 % u odnosu na 1990.

Time se omogućilo donošenje paketa Čista energija za sve Europljane, što je pokrenulo prijelaz na čistu energiju i modernizaciju energetske sustava kako bi se omogućilo ostvarivanje ciljeva iz Pariza.

Prelazak na čistu energiju i borba protiv klimatskih promjena znatno će promijeniti način na koji proizvodimo i trošimo energiju. To će različito utjecati na različite sektore i regije. Poslovni modeli s visokim emisijama ugljika, kao što je rudarenje, postaju manje ekonomični i u konačnici će biti ukinuti.

Komisija je stoga pokrenula namjenske inicijative za rješavanje socijalnih i gospodarskih izazova s kojima se suočavaju građani u rudarskim regijama. Njima se podupire razvoj strategija tranzicije, konkretnih projekata za strukturnu diversifikaciju i tehnološku tranziciju. Mjerama potpore za 41 rudarsku regiju u 12 država članica taj se prijelaz nastoji pretvoriti u priliku za poticanje inovacija, ulaganja i novih vještina.

Europa u pokretu

Na temelju strategije za mobilnost s niskom razinom emisije Komisija je 2017. i 2018. donijela tri paketa o mobilnosti pod nazivom „Europa u pokretu”. „Europa u pokretu” opsežan je skup inicijativa čijom će provedbom promet postati sigurniji; potaknut će se „pametna” naplata cestarina; smanjiti će se emisije CO₂, onečišćenje zraka i zagušenost; smanjit će se birokracija za poduzeća; suzbit će se nezakonito zapošljavanje te osigurati primjereni uvjeti i trajanje odmora za radnike. Dugoročne koristi od tih mjera seznat će dalje od prometnog sektora promicanjem rasta i otvaranja radnih mjesta, jačanjem socijalne pravednosti, širenjem mogućnosti za potrošače i odlučnim usmjeravanjem Europe prema nultoj emisiji.

Posljednjim paketom „Europa u pokretu” donesen je pozitivan plan kojim se svim Europljanima nastoji omogućiti ostvarivanje koristi od sigurnijeg prometa, vozila koja manje onečišćuju i naprednijih tehnoloških rješenja, uz istodobno podupiranje konkurentnosti industrije EU-a. U tu svrhu, inicijative su uključivale integriranu politiku za budućnost sigurnosti cestovnog prometa s mjerama za sigurnost vozila i infrastrukture; prve standarde za emisije CO₂ za teška teretna vozila; strateški akcijski plan za razvoj i proizvodnju baterija u Europi i strategiju okrenutu budućnosti za povezanu i automatiziranu mobilnost.

Strategija EU-a za plastiku

Zdravi oceani od ključne su važnosti za naš opstanak. Oni su neophodan izvor hrane i prihoda za oko 40 % svjetskog stanovništva. More stvara i regulira našu klimu, vodu i kisik.

EU-ovim planom za međunarodno upravljanje oceanima utvrđen je opći okvir za jačanje međunarodnog upravljanja oceanima kako bi se osiguralo da su oceani sigurni, zaštićeni, čisti te da se koriste na zakonit i održiv način. Jedna od mjera toga plana za upravljanje oceanima bila je borba protiv morskog otpada

U svibnju 2018. Komisija je predložila nova pravila na razini EU-a usmjerena na 10 plastičnih proizvoda za jednokratnu upotrebu koji se najčešće pronalaze na europskim plažama i u morima te izgubljeni i napuštenu ribolovnu opremu. Oni čine 70 % morskog otpada.

Ostale inicijative u vezi s plastikom uključuju mjere za sprečavanje bacanja otpada u okoliš; poticanje kružnog gospodarstva u sektoru plastike; smanjenje morskih izvora morskog otpada; te bolje razumijevanje i praćenje morskog otpada.

Akcijski plan EU-a za prirodu, ljude i gospodarstvo

Zakonodavstvo o pticama i staništima ima vodeću ulogu u zaštiti prirode EU-a. Njime je uspostavljena najveća svjetska koordinirana mreža biološki raznolikih zaštićenih područja („Natura 2000”) koja doprinose gospodarstvu EU-a putem pročišćavanja vode, skladištenja ugljika, oprašivanja ili turizma („usluge ekosustava”), što čini od 1,7 do 2,5 % BDP-a EU-a.

Komisija je u travnju 2017. donijela „Akcijski plan za prirodu, ljude i gospodarstvo” kako bi se osigurala potpuna provedba zakonodavstva na terenu i time poboljšala zaštita prirode u korist građana EU-a i gospodarstva.

Planom se predviđa da će se do 2019. provesti 15 glavnih mjera uz četiri ključna prioriteta: poboljšanje znanja i smjernica za bolju usklađenost sa socioekonomskim aktivnostima; dovršenje mreže i osiguravanje učinkovitog upravljanja njome; jačanje ulaganja u mrežu „Natura 2000” i osiguravanje većeg financiranja; uključivanje građana, dionika i lokalnih zajednica.

Plan EU-a za gradove

Gradovi u Europi u središtu su mnogih gospodarskih, okolišnih i socijalnih izazova današnjice. Više od 70 % građana EU-a živi u gradskim područjima, a oko 85 % BDP-a EU-a stvara u gradovima.

Planom EU-a za gradove pokrenutim u svibnju 2016. osigurava se da urbana područja djeluju kao katalizatori inovativnih održivih rješenja stvaranjem otpornih društava s niskom razinom emisija. U Planu za gradove zajednički djeluju Komisija, države članice i europski gradovi kako bi se osiguralo pomnije razmatranje učinka politika u gradskim područjima. Cilj je Plana i jačanje otpornosti gradskih sredina sprečavanjem katastrofa i rizika povezanih s klimom.

Plan EU-a za gradove ojačan je inicijativama Komisije kojima se promiču dugoročne energetske i klimatske mjere na lokalnoj razini, kao što je **Sporazum gradonačelnika**. Na temelju te europske inicijative, u 2016. sklopljen je Globalni sporazum gradonačelnika za klimu i energiju, kojim je 10,28 % svjetskog stanovništva uključeno u savez kojim se podupiru mjere za borbu protiv klimatskih promjena i prelazak na društvo s niskim razinama emisija.

Program vještina za Europu

Novim programom vještina za Europu ulaže se u ljude da bi im se pomoglo da spremno dočekaju budućnost. Provedbom 10 mjera iz Programa vještina Europska komisija pomaže opremiti ljude odgovarajućim vještinama kako bi mogli držati korak s promjenama u društvu i na tržištu rada. Europa osim toga povećava vidljivost vještina i olakšava njihovu usporedbu te prikuplja informacije o potrebama za vještinama u zanimanjima i sektorima diljem Europe. Komisija je podržala europske zemlje i u povećanju pomoći odraslima kojima nedostaju temeljne vještine. Pokrenute su inicijative za pripremu ljudi za digitalnu revoluciju i budućnost rada. Naposljetku, Komisija je pokrenula Europski tjedan vještina stečenih u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju kako bi podigla svijest o brojnim prilikama koje nude strukovno obrazovanje i osposobljavanje. Te su uspješne godišnje kampanje od 2016. pomogle milijunima mladih i odraslih da osvijeste da strukovno obrazovanje i osposobljavanje može biti primarni ili jednakovrijedan izbor.

Održivo biogospodarstvo EU-a za jačanje veze gospodarstva, društva i okoliša

Živimo u svijetu ograničenih resursa. Globalni izazovi, kao što su klimatske promjene, degradacija tla i ekosustava te rast stanovništva, prisiljavaju nas da tražimo nove načine proizvodnje i potrošnje naših bioloških resursa uz poštovanje ekoloških granica našeg planeta. S prometom od 2,3 bilijuna EUR i 8,2 % radne snage EU-a, biogospodarstvo je ključna sastavnica gospodarstva EU-a.

Ažuriranom Strategijom za biogospodarstvo pokrenut će se 14 mjera kojima se utire put inovativnijem, resursno učinkovitijem i konkurentnijem društvu u kojem će se sigurna opskrba hranom uskladiti s održivom upotrebom biotičkih obnovljivih resursa, a istodobno će se osigurati zaštita okoliša. Njome će se ojačati bioindustrijski sektori i razviti nove tehnologije za iskorištavanje vrijednosti biološkog otpada, ostvarit će se koristi za ruralne zajednice i osigurati će se funkcioniranje biogospodarstva unutar ekoloških granica.

Kohezijska politika EU-a

Kohezijska politika EU-a glavna je politika ulaganja EU-a, a njezina je glavna misija postizanje ekonomske, socijalne i teritorijalne kohezije smanjenjem razlika u stupnju razvijenosti među različitim regijama. Jedna je od najtransverzalnijih međusektorskih politika koja pridonosi postizanju većine, ako ne i svih 17 ciljeva održivog razvoja.

Osim toga, ključna međusektorska načela i ciljevi, kao što su održivi razvoj, uklanjanje nejednakosti, promicanje ravnopravnosti žena i muškaraca, integracija rodne perspektive te suzbijanje diskriminacije uključeni su u svim fazama provedbe te politike. Davanjem prioriteta načelu partnerstva osigurava se da su uključeni nacionalni i subnacionalni akteri koji preuzimaju odgovornost za ostvarivanje prioriteta EU-a putem sufinanciranih projekata.

Europski prostor obrazovanja

EU nastoji uspostaviti Europski prostor obrazovanja do 2025. u kojem „granice ne kočé učenje, studiranje i istraživanje. Kontinent na kojem je boravak u drugoj državi članici radi studija, učenja ili rada postao standard, kao što je standard i da ljudi osim materinskog govora još dva jezika. Kontinent čiji stanovnici imaju snažan osjećaj europskog identiteta, svjesni su europske kulturne baštine i njezine raznolikosti.

U skladu s prvim načelom Europskog stupa socijalnih prava, cilj je Europskog prostora obrazovanja da inovativno, uključivo i cjeloživotno učenje bude dostupno svima. Prve konkretne mjere uključuju razvoj europskih sveučilišta; automatsko priznavanje u svim državama članicama kvalifikacija stečenih u višem srednjem i visokom obrazovanju i razdoblja učenja u inozemstvu; poboljšanje učenja jezika; promicanje kvalitetnog ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja; podupiranje stjecanja ključnih kompetencija i jačanje digitalnog učenja.

Platforma EU-a o gubitku i rasipanju hrane

Procjenjuje se da se oko 20 % hrane ukupno proizvedene u EU-u gubi ili rasipa, a 43 milijuna ljudi svaki drugi dan ne može sebi priuštiti kvalitetan obrok. Kućanstva su odgovorna za više od polovine ukupnog rasipanja hrane u EU-u, a do približno 70 % rasipanja hrane dolazi u kućanstvima, djelatnostima usluživanja hrane i maloprodaje hrane.

Ne postoji samo jedan uzrok i jedno rješenje jer je prehrambeni lanac složen i dinamičan sustav. Borba protiv rasipanja hrane znači zajedničko djelovanje svih ključnih dionika iz javnog i privatnog sektora kako bi se bolje utvrdila, izmjerila, razumjela i pronašla rješenja za problem rasipanja hrane.

Platforma EU-a o gubitku i rasipanju hrane osnovana je 2016. i okuplja međunarodne organizacije, države članice i dionike kako bi se definirale dobre prakse i katalizirao napredak u sprečavanju rasipanja hrane. Uz potporu platforme Komisija je donijela Smjernice EU-a za lakše doniranje hrane (2017.) i pokrenula trogodišnji pilot-projekt EU-a za promicanje provedbe smjernica na terenu. U 2018. donesene su smjernice EU-a za vrednovanje upotrebe hrane kako bi se hrana koja je sigurna, ali se više ne može stavljati na tržište za ljudsku potrošnju, iskoristila kao resurs za hranu za životinje. Komisija aktivno istražuje i načine za poboljšanje upotrebe i razumijevanja datuma „upotrijebiti do” i „najbolje upotrijebiti do” u lancu opskrbe i od strane potrošača, kako bi se smanjilo rasipanje hrane koje je s tim povezano.

Europski konsenzus o razvoju

EU i njegove države članice usvojili su 2017. Europski konsenzus o razvoju. Konsenzus je zajednička vizija razvojne politike. Odražava novi okvir vanjskog djelovanja i unosi novosti u viziju razvojne politike za provedbu Programa Ujedinjenih naroda za održivi razvoj do 2030. i ciljeva održivog razvoja. Njime se promiče i koordinirana provedba Pariškog sporazuma o klimatskim promjenama i Programa dostojanstvenog zaposlenja.

Europski konsenzus o razvoju strukturiran je oko „5 ključnih tema” Programa Ujedinjenih naroda za održivi razvoj do 2030. ljudi, planet, blagostanje, mir i partnerstvo. Iskorjenjivanje siromaštva i dalje ostaje primarni cilj. Njime se objedinjuju gospodarska, socijalna i ekološka dimenzija održivog razvoja. Konsenzusom se jača ključna veza između vanjskih politika, kao što su humanitarne, razvojne i trgovinske politike te politike za održavanje mira i sigurnosti te za postupanje u pogledu migracija, okoliša i klimatskih promjena.

Novi savez Afrike i Europe

EU je primarni partner Afrike u trgovini, ulaganjima i razvoju. Od ukupne robne trgovine Afrike u 2017. 36 % je bilo s EU-om, ulaganja EU-a u Afriku u 2016. činila su 40 % svih izravnih stranih ulaganja u Africi u iznosu od 291 milijarde EUR, a samo u 2016. Afrika je od EU-a i njegovih država članica primila 55 % svoje službene razvojne pomoći u iznosu od 23 milijarde EUR.

Kako bi partnerstvo podigla na sljedeću razinu, Komisija je u rujnu 2018. pokrenula novi „Savez Afrike i Europe za održiva ulaganja i radna mjesta”.

Savez ističe ključne aspekte mjera za EU i njegove afričke partnere za privlačenje privatnih ulagača, poboljšanje poslovnog okruženja, podupiranje obrazovanja i vještina te poticanje trgovine.

Savezom se nadograđuje dugotrajno političko partnerstvo, ali se i predlaže promjena paradigme, od odnosa donator-primatelj prema savezu jednakih. Sklopljen na petom sastanku na vrhu Afričke unije i Europske unije 2017., temelji se na zajedničkoj predanosti poticanju ulaganja, otvaranja radnih mjesta i trgovine.

„Africi je potrebno uravnoteženo i pravedno partnerstvo. To partnerstvo jednako je potrebno i nama Europljanima.”

Jean-Claude Juncker
predsjednik Europske komisije
Govor o stanju Unije 2018.

Globalna strategija EU-a za vanjsku i sigurnosnu politiku

U Globalnoj strategiji za vanjsku i sigurnosnu politiku utvrđuje se vizija za angažman EU-a u svijetu. Ciljevi održivog razvoja međusektorska su dimenzija cjelokupnog rada na provedbi strategije.

EU pomaže u izgradnji mirnih i uključivih društava. U aktualnom kontekstu sve užeg građanskog i demokratskog prostora, EU je ponovno potvrdio svoju bezuvjetnu podršku demokraciji, ljudskim pravima i dobrom upravljanju u cijelom svijetu.

Ta predanost poprima različite oblike koji uključuju politički dijalog i dijalog o politikama te financijsku potporu putem Europskog instrumenta za demokraciju i ljudska prava. Akcijskim planom EU-a za ljudska prava i demokraciju (2015.–2019.) pruža se okvir za politike s trećim zemljama. EU tijekom godina uspostavlja dijaloge o ljudskim pravima sa sve većim brojem trećih zemalja kako bi se poboljšala suradnja u području ljudskih prava te stanje ljudskih prava u trećim zemljama, uključujući i pristup pravosuđu.

Nadalje, EU podupire programe za jačanje transparentnih i odgovornih institucija, uključujući parlamente, pravosudna tijela i tijela za provedbu zakona te nacionalne institucije za ljudska prava. EU radi i na jačanju otpornosti u partnerskim zemljama kao sredstvu za rješavanje nestabilnih situacija te podupire inicijative za sprječavanje sukoba i izgradnju mira, među ostalim poboljšanjem upravljanja u sektoru sigurnosti u partnerskim zemljama kako bi pomogao spriječiti krize i povećati sigurnost ljudi.

Trgovina za sve: prema odgovornijoj trgovinskoj i ulagačkoj politici

---

Današnji gospodarski sustav, koji je u srži globalan i digitalan, temelji se na međunarodnim lancima vrijednosti, pri čemu se robom i uslugama sve više trguje prekogranično.

Komisija prepoznaje potrebu da se trgovinskom i ulagačkom politikom EU-a rješavaju aktualni izazovi i olakša razmjena ideja, vještina i inovacija. Komisija također prepoznaje da bi učinkovita trgovinska politika trebala biti usklađena s održivim razvojem i širim politikama vanjskih odnosa te vanjskim ciljevima unutarnjih politika EU-a, kako bi se one mogle uzajamno jačati. Komisija naglašava da će se trgovinom osigurati jednaki tržišni uvjeti uz promicanje temeljnih načela kao što su ljudska prava, posao dostojan čovjeka, održivi razvoj diljem svijeta ili kvalitetna regulativa i javne usluge unutar Unije.

Strategijom „Trgovina za sve: prema odgovornijoj trgovinskoj i ulagačkoj politici” Komisija pokazuje da je trgovinska politika EU-a namijenjena svima, da trgovinska politika mora osigurati rast, radna mjesta i inovacije, ali i da mora biti u skladu s načelima europskog modela. Ukratko, mora biti odgovorna.

Sljedeći višegodišnji europski proračun – instrument za integraciju održivosti

Komisijin prijedlog za sljedeći višegodišnji europski proračun za razdoblje 2021.-2027. proračun je temeljen na načelima prosperiteta, održivosti, solidarnosti i sigurnosti. Održivi razvoj temeljni je element prijedloga. On je međusektorski prioritet, a ne samo jedan naslov proračuna ili jedan program. Održivost se promiče u brojnim programima i instrumentima potrošnje te je u njih uključena. Nekoliko primjera iz Komisijinih prijedloga za sljedeći višegodišnji europski proračun navedeno je u nastavku:

- Znatno restrukturiranje EU-ovih **instrumentata vanjskog djelovanja** kako bi se zajamčila bolja usklađenost instrumenata, iskoristili učinci ekonomije razmjera i sinergije među programima te pojednostavnili procesi. Tako će EU biti opremljeniji za ostvarenje svojih ciljeva i zaštitu ciljeva, politika, vrijednosti i interesa na globalnoj razini. Predloženi novi **Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju** s proračunom od gotovo 90 milijardi EUR usklađen je s Programom Ujedinjenih naroda za održivi razvoj do 2030. i njegovim ciljevima održivog razvoja. S pomoću novog **Europskog instrumenta mirovne pomoći** u vrijednosti od 10,5 milijardi EUR EU će nastojati jačati svoju sposobnost sprečavanja sukoba, uspostave mira i jačanja međunarodne sigurnosti.
- Revolucionarna rješenja za potporu prelasku na održivi razvoj zahtijevat će dosad najveće ulaganje u istraživanje i inovacije putem programa **Obzor Europa, dosad najvećeg programa EU-a za istraživanje i inovacije**, s predloženim proračunom u iznosu od 100 milijardi EUR.
- Ambiciozniji cilj u pogledu **uključivanja klimatskih pitanja** u sve programe EU-a, s ciljem da se 25 % rashoda EU-a namjeni ostvarenju klimatskih ciljeva, uključujući ciljeve prelaska na čistu energiju. Taj je cilj podignut na 35 % cjelokupnog proračuna predloženog Okvirnog programa za istraživanje i inovacije **Obzor Europa** koji je osmišljen i oblikovan u skladu s ciljevima održivog razvoja.
- **Reformirana kohezijska politika** s proračunom većim od 370 milijardi EUR, najvećim proračunom među svim politikama i inicijativama EU-a za razdoblje 2021.–2027., koja će potaknuti znatna dodatna nacionalna i privatna ulaganja. Prijedlog je usredotočen na održivi razvoj, prelazak na niskouglično gospodarstvo i kružno gospodarstvo, okoliš i učinkovitost resursa te socijalnu uključenost. Reformirana kohezijska politika EU-u će omogućiti ostvarenje ciljeva Pariškog sporazuma o klimatskim promjenama i pomoći lokalizirati ciljeve održivog razvoja s obzirom na to da se oni ostvaruju u bliskoj suradnji s regijama i lokalnim vlastima. Ulaganje u ljude bit će ključni prioritet **budućeg Europskog socijalnog fonda** (ESF+) koji pomaže u provedbi europskog stupa socijalnih prava, s predloženim proračunom od 101 milijarde EUR.
- Predložena je mobilizacija ključnih strateških ulaganja s pomoću novog i potpuno integriranog fonda za ulaganja **InvestEU**, koji će biti od ključne važnosti za budući prosperitet Europe i preuzimanje vodeće uloge u postizanju ciljeva održivog razvoja. Očekuje se da će fond InvestEU s doprinosom iz proračuna EU-a u iznosu od 15,2 milijarde EUR mobilizirati dodatna ulaganja u cijeloj Europi u iznosu većem od 650 milijardi EUR.
- **Pojednostavljena, modernizirana zajednička poljoprivredna politika** s ukupnim proračunom u iznosu od 365 milijardi EUR za osiguranje pristupa sigurnoj, visokokvalitetnoj, pristupačnoj, hranjivoj i raznolikoj hrani za 500 milijuna potrošača u EU-u. U novoj zajedničkoj poljoprivrednoj politici veći je naglasak na okolišu i klimi. Svi poljoprivrednici koji primaju plaćanja po površini i životinji morat će se uskladiti s nizom zahtjeva povezanih s klimatskim promjenama, vodom, tlom, bioraznolikošću i krajobrazom, kao i javnim zdravljem te zdravljem i dobrobiti bilja i životinja.
- Jačanje **programa za okoliš LIFE** s proračunom u iznosu od 5,5 milijardi EUR za projekte kojima se podupiru okoliš i klimatska politika, uključujući novi dio namijenjen potpori za prelazak na čistu energiju.
- Predloženo je da se proračun za budući **program Erasmus** udvostruči na iznos od 30 milijardi EUR kako bi se većem broju europskih građana omogućilo studiranje, izobrazba, volontiranje i stjecanje profesionalnog iskustva u inozemstvu.
- **Program Instrumenta za povezivanje Europe** za razdoblje 2021.–2027. teži razvoju pametne, sigurne

i zaštićene infrastrukture u sektoru prometa, energije i digitalnom sektoru, s predloženim proračunom od 42,3 milijarde EUR. Dosljednim kriterijima prihvatljivosti i vidljivim popisom projekata poticat će se sinergija tih triju sektora i jednostavnije ulaganje. Najmanje **60 % sredstava** iz Program Instrumenta za povezivanje Europe doprinijet će klimatskoj politici.

- Digitalna transformacija važan je pokretač prelaska na niskougljično kružno gospodarstvo i društvo koji je potreban za postizanje ciljeva održivog razvoja. Predloženi **program Digitalna Europa** s proračunom u iznosu od 9,2 milijarde EUR djelovat će u tu svrhu, primjerice podupiranjem osiguravanja kapaciteta velikih razmjera u području računalstva visokih performansi i umjetne inteligencije, koji će ponuditi nove mogućnosti za održivi razvoj, uključujući smanjenje CO₂.
- Pojednostavnjeni i usmjereniji **Europski fond za pomorstvo i ribarstvo** s ukupnim proračunom od 6,14 milijardi EUR za pružanje potpore zajedničkoj ribarstvenoj politici, pomorskoj politici EU-a te međunarodnim obvezama Unije u području upravljanja oceanima, posebno u kontekstu Programa Ujedinjenih naroda za održivi razvoj do 2030.

Glavne inicijative Junckerove Komisije povezane s ciljevima održivog razvoja

BEZ SIROMAŠTVA

- Europski stup socijalnih prava, pregled socijalnih pokazatelja
- Snažniji Europski semestar za koordinaciju socijalnih i ekonomskih politika
- Preporuka o dugotrajnoj nezaposlenosti
- Preporuka o pristupu socijalnoj zaštiti za sve
- Okvir EU-a za nacionalne strategije integracije Roma
- **Europski akt o pristupačnosti**
- Akcijski plan za borbu protiv razlike u plaćama između spolova
- Strateški pristup otpornosti u vanjskom djelovanju EU-a
- Europski konsenzus o razvoju
- Akcijski plan o **okviru iz Sendaija** za smanjenje rizika od katastrofa za razdoblje 2015.-2030.
- Revidirana Europska politika susjedstva i Strategija proširenja EU-a, Strategija za zapadni Balkan
- Strategija Trgovina za sve
- Ažurirana strategija Pomoć za trgovinu

BEZ GLADI

- Zajednička poljoprivredna politika
- Zajednička ribarstvena politika
- Akcijski plan za kružno gospodarstvo
- Platforma s više dionika o gubitku i rasipanju hrane
- Pravila o ekološkom uzgoju
- Inicijativa FOOD 2030 za razvoj dosljednog programa istraživanja i inovacija za održive sustave hrane i prehrane
- Održivo biogospodarstvo za Europu: jačanje veze gospodarstva, društva i okoliša
- Europski konsenzus o razvoju
- Revidirana Europska politika susjedstva i Strategija proširenja EU-a, Strategija za zapadni Balkan
- Radna skupina za ruralnu Afriku
- Strategija Trgovina za sve

ZDRAVLJE I DOBROBIT

- Europski stup socijalnih prava, pregled socijalnih pokazatelja
- Stanje zdravlja u EU-u - ciklus izvješćivanja
- Digitalna preobrazba zdravlja i skrbi: na bolji i učinkovitiji način vodi do unapređenja zdravlja i skrbi za veći broj građana
- Akcijski plan „Jedno zdravlje” za borbu protiv antimikrobne otpornosti
- Ažuriranje pravila o karcinogenim i mutagenim tvarima
- Suradnja EU-a u području bolesti koje se mogu spriječiti cijepljenjem
- Upravljačka skupina za promicanje zdravlja, sprečavanje bolesti i upravljanje nezaznim bolestima
- Nove uredbe o medicinskim proizvodima
- Provedba EU-ovih standarda i mjera u pogledu onečišćenja zraka radi pomoći nacionalnim, regionalnim i lokalnim akterima u borbi protiv onečišćenja zraka
- Čist planet za sve – dugoročna vizija za prosperitetno, moderno, konkurentno i klimatski neutralno gospodarstvo do 2050.
- Strateški akcijski plan za sigurnost na cestama
- Europski konsenzus o razvoju
- Istraživačko partnerstvo s Afrikom protiv HIV-a/AIDS-a, tuberkuloze i drugih zaraznih bolesti
- Revidirana Europska politika susjedstva i Strategija proširenja EU-a, Strategija za zapadni Balkan
- Strategija Trgovina za sve

KVALITETNO OBRAZOVANJE

- Europski stup socijalnih prava, pregled socijalnih pokazatelja
- Europski prostor obrazovanja do 2025.
- Obnovljeni program EU-a za visoko obrazovanje
- Novi program vještina za Europu
- Strategija za mlade za razdoblje 2019.–2027.
- Akcijski plan za digitalno obrazovanje
- Preporuke o visokokvalitetnom ranom i predškolskom obrazovanju i skrbi; o automatskom uzajamnom priznavanju diploma i razdoblja školovanja u inozemstvu; o boljem podučavanju i učenju jezika; o europskom okviru za kvalitetna i učinkovita naučavanja; o ključnim kompetencijama za cjeloživotno učenje; i o oblicima usavršavanja: nove mogućnosti za odrasle
- Snažniji Europski semestar za koordinaciju socijalnih i ekonomskih politika
- Djelovanje EU-a u području obrazovanja u izvanrednim situacijama i dugotrajnim krizama
- Europski konsenzus o razvoju
- Revidirana Europska politika susjedstva i Strategija proširenja EU-a, Strategija za zapadni Balkan
- Novi savez Afrike i EU-a

RODNA RAVNOPRAVNOST

- [Strateški angažman za rodnu ravnopravnost za razdoblje 2016.–2019.](#)
- Paket mjera o ravnoteži između poslovnog i privatnog života
- Akcijski plan za borbu protiv razlike u plaćama između spolova
- Europski stup socijalnih prava, pregled socijalnih pokazatelja
- Snažniji Europski semestar za koordinaciju socijalnih i ekonomskih politika
- „Žene u prometu”
- Akcijski plan za rodnu ravnopravnost i osnaživanje žena u vanjskim odnosima
- Europski konsenzus o razvoju
- Globalni savez: Inicijativa Spotlight (EU–UN) – za iskorjenjivanje nasilja nad ženama i djevojčicama
- Revidirana Europska politika susjedstva i Strategija proširenja EU-a, Strategija za zapadni Balkan
- Strategija Trgovina za sve

ČISTA VODA I HIGIJENA

- Prijedlog o revidiranim pravilima o vodi za piće
- Prijedlog o minimalnim zahtjevima za ponovnu uporabu vode
- Europski konsenzus o razvoju
- Revidirana Europska politika susjedstva i Strategija proširenja EU-a, Strategija za zapadni Balkan
- Globalna strategija EU-a za vanjsku i sigurnosnu politiku

DOSTUPNA I ČISTA ENERGIJA

- Strategija energetske unije
- Paketi „Europa u pokretu”
- Paket Čista energija za sve Europljane
- Čist planet za sve – dugoročna vizija prosperitetnog, modernog, konkurentnog i klimatski neutralnoga gospodarstva do 2050.
- Okvir za energetske i klimatsku politiku EU-a do 2030.
- Opsežna inicijativa Obzor 2020 o digitalnoj preobrazbi energetskog sektora s pomoću interneta stvari
- Strateški plan za energetske tehnologije
- Europski savez za baterije
- Misija za inovacije
- Potpora za rudarske regije u tranziciji
- Opservatorij za energetske siromaštvo
- Inicijativa Čista energija za otoke EU-a
- Kohezijska politika
- Akcijski plan o održivom financiranju
- Strategija za niske emisije
- Europski konsenzus o razvoju
- Strategija osiguranja energetskih usluga u Africi
- Europski i globalni sporazum gradonačelnika za klimu i energiju
- Revidirana Europska politika susjedstva i Strategija proširenja EU-a, Strategija za zapadni Balkan
- Globalna strategija EU-a za vanjsku i sigurnosnu politiku

POSAO DOSTOJAN ČOVJEKA I GOSPODARSKI RAST

- Plan ulaganja za Europu / „Junckerov plan”
- Europski stup socijalnih prava, pregled socijalnih pokazatelja
- Snažniji Europski semestar za koordinaciju socijalnih i ekonomskih politika
- Obnovljena strategija za industrijsku politiku EU-a
- Obnovljeni program za istraživanje i inovacije i program „Obzor 2020.”
- Kohezijska politika
- Pravila o transparentnim i predvidivim radnim uvjetima
- Ažuriranje pravila o upućivanju radnika
- Prijedlog o osnivanju Europskog nadzornog tijela za rad
- Ažuriranje pravila o karcinogenim i mutagenim tvarima
- Preporuka o pristupu socijalnoj zaštiti za sve
- Preporuka o dugotrajnoj nezaposlenosti
- Čist planet za sve – dugoročna vizija za prosperitetno, moderno, konkurentno i klimatski neutralno gospodarstvo do 2050.
- Akcijski plan za kružno gospodarstvo
- Plan za vanjska ulaganja, uključujući Europski fond za održivi razvoj
- Europski konsenzus o razvoju
- Revidirana Europska politika susjedstva i Strategija proširenja EU-a, Strategija za zapadni Balkan
- Strategija Trgovina za sve
- Ažurirana strategija Pomoć za trgovinu
- Globalna strategija EU-a za vanjsku i sigurnosnu politiku
- Novi savez Afrike i EU-a

INDUSTRIJA, INOVACIJE I INFRASTRUKTURA

- Obnovljena strategija za industrijsku politiku EU-a i popis kritičnih sirovina
- Okrugli stol na visokoj razini „Industrija 2030.”
- Akcijski plan za kružno gospodarstvo
- Čist planet za sve – dugoročna vizija za prosperitetno, moderno, konkurentno i klimatski neutralno gospodarstvo do 2050.
- Obnovljeni program za istraživanje i inovacije i program „Obzor 2020”, uključujući i snažan fokus na digitalizaciju europske industrije
- Kohezijska politika
- Strategija jedinstvenog digitalnog tržišta
- Akcijski plan o održivom financiranju
- Paket Čista energija za sve Europljane
- Opservatorij za energetske siromaštvo
- Provedba strategije društveno odgovornog poslovanja
- Paketi „Europa u pokretu”
- „Žene u prometu”
- Instrument za povezivanje Europe
- Inicijativa za europski procesor
- Strategija za mobilnost s niskom razinom emisije
- Plan za vanjska ulaganja
- Europski konsenzus o razvoju
- Revidirana Europska politika susjedstva i Strategija proširenja EU-a, Strategija za zapadni Balkan
- Strategija Trgovina za sve
- Novi savez Afrike i EU-a

SMANJITI NEJEDNAKOST

- Europski stup socijalnih prava, pregled socijalnih pokazatelja
- Snažniji Europski semestar za koordinaciju socijalnih i ekonomskih politika
- Europski akt o pristupačnosti
- Preporuka o pristupu socijalnoj zaštiti za sve
- Paket mjera o ravnoteži između poslovnog i privatnog života
- Pravila o transparentnim i predvidivim radnim uvjetima u cijelom EU-u
- Kohezijska politika
- Okvir EU-a za nacionalne strategije integracije Roma
- Europski migracijski program
- Akcijski plan EU-a za ljudska prava i demokraciju za razdoblje 2015.–2019.
- Europski konsenzus o razvoju
- Revidirana Europska politika susjedstva i Strategija proširenja EU-a, Strategija za zapadni Balkan
- Strategija Trgovina za sve
- Globalna strategija EU-a za vanjsku i sigurnosnu politiku

ODRŽIVI GRADOVI I ZAJEDNICE

- Plan EU-a za gradove
- Strategija za mobilnost s niskom razinom emisije
- Europski stup socijalnih prava, pregled socijalnih pokazatelja
- Obnovljeni program za istraživanje i inovacije i program „Obzor 2020”, uključujući i opsežnu inicijativu o digitalnoj preobrazbi u okviru Pametnih gradova i zajednica
- Zajednička komunikacija o otpornosti
- Kohezijska politika
- Čist planet za sve – dugoročna vizija prosperitetnog, modernog, konkurentnog i klimatski neutralnoga gospodarstva do 2050.
- Akcijski plan za kružno gospodarstvo
- Europski i globalni sporazum gradonačelnika za klimu i energiju
- Jačanje sposobnosti EU-a za upravljanje katastrofama (rescEU) i revidirani Mehanizam EU-a za civilnu zaštitu
- Akcijski plan o [Akcijskom planu iz Sendaija](#) za smanjenje rizika od katastrofa za razdoblje 2015.–2030.
- Europski konsenzus o razvoju
- Revidirana Europska politika susjedstva i Strategija proširenja EU-a, Strategija za zapadni Balkan
- Nagrada Gradovi EU-a za pravednu i etičnu trgovinu

ODGOVORNA POTROŠNJA I PROIZVODNJA

- Akcijski plan za kružno gospodarstvo uključujući okvir za praćenje i Europska platforma dionika kružnog gospodarstva
- Čist planet za sve – dugoročna vizija za prosperitetno, moderno, konkurentno i klimatski neutralno gospodarstvo do 2050.
- Platforma s više dionika o gubitku i rasipanju hrane
- Nova pravila EU-a o rasipanju uključujući mjere povezane s gubitkom hrane i rasipanjem hrane
- Strategija EU-a za plastiku
- Opsežne inicijative u okviru programa Obzor 2020 o digitalnoj i održivoj preobrazbi poljoprivrednog i prehrambenog sektora
- Održivo biogospodarstvo za Europu: jačanje veze gospodarstva, društva i okoliša
- Plan rada za ekološki dizajn i označavanje energetske učinkovitosti
- Europski program za ekonomiju suradnje
- Provedba strategije društveno odgovornog poslovanja
- Pravila o „mineralima iz područja pogođenih sukobima”
- Europski konsenzus o razvoju
- Revidirana Europska politika susjedstva i Strategija proširenja EU-a, Strategija za zapadni Balkan
- Strategija Trgovina za sve

KLIMATSKA POLITIKA

- Stupanje na snagu Pariškog sporazuma o klimatskim promjenama
- Čist planet za sve – dugoročna vizija za prosperitetno, moderno, konkurentno i klimatski neutralno gospodarstvo do 2050.
- Okvir za energetske i klimatske politike EU-a do 2030.
- Obnovljeni sustav EU-a za trgovanje emisijama
- Paket Čista energija za sve Europljane
- Paketi „Europa u pokretu”
- Strategija za mobilnost s niskom razinom emisije
- Akcijski plan za kružno gospodarstvo
- Plan za upravljanje oceanima
- Popis kritičnih sirovina
- Europski i globalni sporazum gradonačelnika za klimu i energiju
- Jačanje sposobnosti EU-a za upravljanje katastrofama (rescEU) i revidirani Mehanizam EU-a za civilnu zaštitu
- **Akcijski plan o okviru iz Sendaija za smanjenje rizika od katastrofa za razdoblje 2015.-2030.**
- Europski konsenzus o razvoju
- Revidirana Europska politika susjedstva i Strategija proširenja EU-a, Strategija za zapadni Balkan
- Strategija Trgovina za sve
- Globalna strategija EU-a za vanjsku i sigurnosnu politiku

ŽIVOT POD VODOM

- Strategija EU-a za plastiku
- Plan za međunarodno upravljanje oceanima
- Strategija plavog rasta EU-a
- Nova pravila za održivo upravljanje vanjskim ribarskim flotama
- Prijedlog za reviziju sustava EU-a za kontrolu ribarstva
- Borba protiv nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova
- Čist planet za sve – dugoročna vizija za prosperitetno, moderno, konkurentno i klimatski neutralno gospodarstvo do 2050.
- Europski konsenzus o razvoju
- Revidirana Europska politika susjedstva i Strategija proširenja EU-a, Strategija za zapadni Balkan
- Strategija Trgovina za sve
- Globalna strategija EU-a za vanjsku i sigurnosnu politiku

ŽIVOT NA KOPNU

- Akcijski plan za prirodu, ljude i gospodarstvo
- Inicijativa EU-a za oprašivače
- Nova pravila o invazivnim stranim vrstama
- Nova pravila o ekološkom uzgoju
- Akcijski plan EU-a za suzbijanje nezakonite trgovine divljom faunom i florom
- Čist planet za sve – dugoročna vizija za prosperitetno, moderno, konkurentno i klimatski neutralno gospodarstvo do 2050.
- Europski konsenzus o razvoju
- Revidirana Europska politika susjedstva i Strategija proširenja EU-a, Strategija za zapadni Balkan
- Strategija Trgovina za sve

MIR, PRAVOSUĐE I SNAŽNE INSTITUCIJE

- Globalna strategija EU-a za vanjsku i sigurnosnu politiku
- Europski konsenzus o razvoju
- Strategija Trgovina za sve
- Revidirana Europska politika susjedstva i Strategija proširenja EU-a, Strategija za zapadni Balkan
- Novi savez Afrike i EU-a
- Europski program sigurnosti
- Akcijski plan za zaštitu javnih prostora
- Mjere za suzbijanje nezakonitih internetskih sadržaja
- Akcijski plan EU-a za ljudska prava i demokraciju
- Provedba strategije društveno odgovornog poslovanja
- Ured europskog javnog tužitelja
- Pravila za borbu protiv pranja novca i suzbijanje financiranja terorizma
- Pravila o poreznoj transparentnosti i mjere protiv izbjegavanja poreza
- Ojačana pravila o postupovnim pravima osumnjičenika i optuženika
- Revidirana pravila o vatrenom oružju
- Mjere za osiguravanje slobodnih i poštenih europskih izbora
- Akcijski plan za borbu protiv dezinformiranja
- Snažniji Europski semestar za koordinaciju socijalnih i ekonomskih politika
- Čist planet za sve – dugoročna vizija za prosperitetno, moderno, konkurentno i klimatski neutralno gospodarstvo do 2050.

PARTNERSTVO U OSTVARENJU CILJEVA

- Program EU-a za bolju regulativu
- Platforma s više dionika za provedbu ciljeva održivog razvoja u EU-u
- Inicijativa „Budući koraci za održivu europsku budućnost”
- Godišnje izvješće o praćenju napretka EU-a u ostvarenju ciljeva održivog razvoja
- Europski stup socijalnih prava
- Platforma za zdravstvenu politiku EU-a
- Europske snage solidarnosti
- Novi početak za socijalni dijalog
- Inicijativa Prikupiti više, trošiti pametnije
- Akcijski plan o održivom financiranju
- Europski plan za vanjska ulaganja i Europski fond za održivi razvoj
- Popis kritičnih sirovina
- Čist planet za sve – dugoročna vizija za prosperitetno, moderno, konkurentno i klimatski neutralno gospodarstvo do 2050.
- Međunarodna urbana suradnja
- Inicijativa Pametno financiranje za pametne zgrade
- Snažniji Europski semestar za koordinaciju socijalnih i ekonomskih politika
- Europski konsenzus o razvoju
- Revidirana Europska politika susjedstva i Strategija proširenja EU-a, Strategija za zapadni Balkan
- Strategija Trgovina za sve
- Ažurirana strategija Pomoć za trgovinu
- Globalna strategija EU-a za vanjsku i sigurnosnu politiku

